

**ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA
HRADEC KRÁLOVÉ
ŠTEFCOVA 1092**

**ŠKOLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM
2024/2025**

26. 8. 2024

Vypracovala: Mgr. Helena Bellerová

Obsah

1. Charakteristika školy.....	3
1.1. Základní údaje o škole	3
1.2. Členové školního poradenského pracoviště	4
2. Východiska pro vypracování Školního preventivního programu	4
3. Školní metodik prevence jako součást školního poradenského pracoviště	5
4. Analýza současného stavu	6
5. Cíle	7
5.1. Dlouhodobé cíle	7
5.2. Krátkodobé cíle	8
6. Cílové skupiny.....	8
6.1. Žáci	8
6.2. Rodiče.....	8
6.3. Pedagogové	9
7. Realizace Školního preventivního programu	9
7.1. Žáci	9
7.2. Rodiče	10
7.3. Pedagogové.....	10
8. Evaluace.....	10
9. Kontaktní adresy	11
10. Závěr	12
11. Přílohy	12
11.1. Školní program proti šikanování	12
11.2. Strategie předcházení školní neúspěšnosti.....	12
11.3. Školní program proti kyberšikaně	12
11.4. Strategie školy při výskytu a užívání tabákových výrobků, elektronických cigaret a nikotinových sáčků	12

1. Charakteristika školy

Základní škola a Mateřská škola Štefcova je plně organizovaná základní škola, poskytuje vzdělání od 1. do 9. ročníku. Vzdělává podle ŠVP Dobromysl - školní vzdělávací program pro základní vzdělávání. Kapacita školy je 790 žáků, svým počtem žáků se tedy řadí mezi velké školy. Škola se nachází v Hradci Králové, v sídlištní oblasti Malšovice. Žáci docházejí nebo dojíždějí z blízkého i vzdálenějšího okolí. Do školy žáci nejčastěji docházejí pěšky, cestují veřejnou hromadnou dopravou nebo je dovezou rodiče automobily.

Ve škole je zřízena školní družina, žáci mají k dispozici zařízení školního stravování. Školní jídelna a kuchyň se nachází v budově školy. Škola se skládá z několika provázaných budov, venkovní areál je oplocen. Škola je bezbariérová. Pro trávení volného času je k dispozici zahrada, školní dvůr, školní hřiště, vyhrazená učebna, knihovna. Škola disponuje bazénem, odbornými učebnami biologie, fyziky, hudební výchovy, chemie, ICT, praktického vyučování, dílen a tělocvičnou. V těsné blízkosti školy je kompletní sportovní areál s umělým povrchem.

1.1. Základní údaje o škole

NÁZEV ŠKOLY	Základní škola a Mateřská škola, Hradec Králové, Štefcova 1092
ADRESA ŠKOLY	Základní škola a Mateřská škola, Štefcova 1092, Hradec Králové 500 09
IČO	62694863
TELEFON	495 270 355
E-MAIL	hlavka@stefcova.cz
WEBOVÁ STRÁNKA	www.stefcova.cz
VEDOUcí PRACOVNÍCI	Ředitel: Mgr. Eduard Hlávka 495 270 355 ZŘ pro II. stupeň: Mgr. Lenka Marková 606 777 038 /103 ZŘ pro I. stupeň: Mgr. Marie Hutlová 606 777 038 /104

1.2. Členové školního poradenského pracoviště

Výchovná poradkyně: Mgr. Pavlína Lohnická, 606 777 062
lohnicka@stefcova.cz

Metodik prevence: Mgr. Helena Bellerová, 606 777 038/105
bellerova@stefcova.cz

Školní psycholožka: Mgr. Eliška Rusková, 702 123 473
ruskova@stefcova.cz

Speciální pedagog: Mgr. Tereza Koliášová, Ph.D 606 777 056/135
koliasova@stefcova.cz

2. Východiska pro vypracování Školního preventivního programu

- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)
- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění vyhlášky č. 116/2011 Sb., vyhlášky č. 130/2014 Sb., vyhlášky č. 197/2016 Sb. a vyhlášky č. 248/2019 Sb.
- Vyhláška č. 48/2005 Sb. Vyhláška o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky
- Vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných
- Metodický pokyn k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č. j. MŠMT-21149/2016)
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č. j. 21291/2010-28) + přílohy 1- 24 (Úvodní část, návykové látky, rizikové chování v dopravě, poruchy příjmu potravy, alkohol, syndrom CAN, školní šikana, kyberšikana, homofobie, extremismus, rasismus, xenofobie, vandalismus, záškoláctví, krádeže, tabák, krizové situace spojené s násilím, netolismus, sebepoškozování,

nová náboženská hnutí, rizikové sexuální chování, subkultury, domácí násilí, hazardní hraní, prevence týkající se žáků s PAS, psychická krize, sebevražedné chování

- Metodické doporučení pro práci s Individuálním výchovným programem v rámci řešení rizikového chování žáků (č. j. MŠMT-43301/2013)
- Metodické doporučení ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a postihu záškoláctví a omlouvání žáků z vyučování (č. j. MŠMT-780/2024-1)
- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019 - 2027 (MŠMT)
- Koncepce školské primární prevence rizikového chování dětí a mládeže KHK na období 2019 – 2024
- Školní vzdělávací program Dobromysl
- Školní preventivní strategie na období 2022 – 2025
- Akční plán realizace Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2023-2025

3. Školní metodik prevence jako součást školního poradenského pracoviště

Funkci metodika prevence zastává Mgr. Helena Bellerová, která v prosinci 2019 ukončila specializační studium pro školní metodiky prevence. Školní metodik prevence pracuje jako součást školního poradenského pracoviště. Vykonává standardní činnosti školního metodika prevence, které jsou dány Vyhláškou MŠMT č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních.

Na uskutečnění preventivního programu se podílejí všichni zaměstnanci školy. Stěžejní úlohu při naplňování ŠPP mají třídní učitelé. Sledují vztahy mezi žáky ve třídě, předávají pravidelně informace školnímu poradenskému pracovišti, zodpovědně vyhodnocují rizikové projevy chování, včas informují školního metodika prevence a pedagogický sbor o negativních projevech v chování žáka, jednají s rodiči, zprostředkují schůzku rodičů s vyučujícími, řeší konkrétní situace s třídním kolektivem, v případě potřeby organizují třídnickou hodinu, jednají s PPP, s psychology, dětskými lékaři, případně s Městskou policií nebo Policií ČR, odborem OSPOD apod.

Neméně významnou úlohu při naplňování ŠPP hrají netřídní učitelé. Zodpovědně vykonávají dozory a reagují na negativní projevy v chování žáků i mimo své dozory, začleňují témata prevence do výuky jednotlivých předmětů, v rámci výuky rozvíjejí kompetence žáků v oblasti sociálních dovedností, jednotlivé problémy či nejasnosti z oblasti prevence konzultují s metodikem prevence, s výchovným poradcem, se školním psychologem nebo s vedením školy.

4. Analýza současného stavu

Ke specifikaci jednotlivých jevů rizikového chování ve škole byly využity záznamy o četnosti výskytu rizikového chování, poznatky třídních učitelů, kteří zpracovávají informace o svých třídách a hodnotí všechny akce, které proběhly v rámci prevence v minulém školním roce. Rovněž přispěly k analýze podněty, kritiky, hodnocení a připomínky všech pedagogických i nepedagogických pracovníků školy.

Ve škole existují prostory, kde je možno předpokládat větší výskyt rizikového chování u žáků, především u šaten, na schodech, na toaletách, na školním dvoře a při přesunu žáků z kmenové třídy do jiné učebny. Z časového hlediska lze předpokládat rizikové chování hlavně o přestávkách a o polední pauze.

Ve školním roce 2023 – 2024 jsme opakovaně řešili rizikové chování a vandalismus na toaletách. K úspěšnému řešení pomohl i kamerový systém, kterým jsou monitorovány chodby, aby byla posílena bezpečnost žáků.

Nejčastěji se ve třídách řešily vztahové problémy, nekázeň, šikana a kyberšikana a také skryté záškoláctví a vysoká omluvená absence. Vztahové problémy byly převážně díky verbálním a ne fyzickým útokům, často skryté díky sociálním sítím. K posílení pozitivních vztahů mezi žáky ve třídě pomáhá třídním učitelům spolupráce se ŠPP Mozaika v Hradci Králové, která se také podílí na individuální práci s jednotlivými žáky.

Skryté záškoláctví a vysokou omluvenou absenci škola řešila úzkou spoluprací s OSPOD. Velmi se osvědčila spolupráce s jednotlivými lékaři.

Škola řešila u žáků elektronické cigarety, nikotinové sáčky a HHC bonbony. Protože se jednalo o užití těchto látek buď mimo budovu školy, nebo na základě zprostředkovaných nepodložených informací od žáků, řešila škola tyto případy

formou předání informace rodičům. Přetrvává problém efektivity prevence ve škole v oblasti návykových látek především z důvodu nemožnosti kontrolovat osobní věci žáků. Proto se ve školním roce 2024/2025 více zaměříme na posílení informovanosti rodičů v této oblasti tak, aby se prevence tímto stala efektivnější.

Roste počet žáků, kteří bojují s úzkostí. Chceme se proto zaměřit na oblast psychohygieny a posilování duševního zdraví a funkčního sociálního chování.

V průběhu školního roku 2023 – 2024 se všichni pedagogičtí pracovníci snažili o systematickou práci s žáky, se třídou, s rodiči. Třídní učitelé se snažili s dětmi více komunikovat, více jim naslouchat, naučit je toleranci, mluvit o pravidlech, o slušnosti, o pocitech. Prostřednictvím třídnických hodin, spolupráce třídních učitelů se školním psychologem nebo s ŠPP Mozaika se dařilo postupně zlepšovat klima ve třídách. Významnou úlohu měli učitelé výchov.

V individuálních případech za těsné spolupráce třídního učitele se školním poradenským pracovištěm se s žáky systematicky pracovalo, navázala se těsnější spolupráce s rodiči tak, aby se minimalizovalo rizikové chování těchto žáků. Škola spolupracovala také s OSPOD HK, Pardubice, Jičín, Chomutov, s Policií ČR, se ŠPP Mozaika, se SVP Návrat, s neziskovou organizací Aufori. Ve školním roce 2024/2025 budeme v této spolupráci pokračovat.

Rodiče žáků byli prostřednictvím webu školy, Bakalářů a třídních učitelů na třídních schůzkách informováni o možnosti konzultovat problémy svých dětí s poradenskými pracovníky školního poradenského pracoviště nebo s pracovníky ŠPP Mozaika.

Ve školním roce 2023/2024 se uskutečnily preventivní programy jak s Městskou policií HK, tak i s Policií ČR. Velmi dobrou zkušenost při realizaci preventivních programů máme se studenty lékařské fakulty v HK Univerzity Karlovy. Určitě i v letošním roce navážeme na úspěšnou spolupráci.

5. Cíle

5.1. Dlouhodobé cíle

- Vytvářet podmínky pro kladné postoje pedagogů k problematice prevence rizikového chování.
- Podporovat další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti prevence a v oblasti práce s třídním kolektivem.

- Prohlubovat komunikační dovednosti pedagogů a vytvářet pozitivní atmosféru při jednání s rodiči s cílem zvýšit vzájemnou úctu a respekt a dosáhnout tak pružnějšího řešení konfliktů.
- Rozvíjet sociální dovednosti žáků tak, aby s ohledem na svůj věk byli schopni dělat správná rozhodnutí, uměli si zorganizovat svůj volný čas a starali se o své zdraví.

5.2. Krátkodobé cíle

- Motivovat třídní učitele tak, aby pravidelně a efektivně pracovali s třídním kolektivem a včas monitorovali první projevy rizikového chování žáků.
- Zajistit besedy, zážitkové hodiny a další aktivity v průběhu celého školního roku s tématy prevence rizikového chování.
- Zaměřit se na záškoláctví, vysokou omluvenou absenci, tabákové výrobky, nikotinové sáčky, vandalismus, agresivitu a vulgární vyjadřování.
- Školní metodik prevence průběžně monitoruje rizikové chování žáků ve škole a jeho řešení ve spolupráci s třídními učiteli a s rodiči. Individuálními pohovory s třídními učiteli se pak snaží sjednotit řešení rizikového chování žáků ve škole.
- Podporovat u žáků zájem o kroužky a jiné aktivity, které smysluplně naplní volný čas dětí.
- Vhodným přístupem pedagogů k řešení problémů vytvářet dobrý vztah mezi školou a rodiči.
- Posílit informovanost rodičů v oblasti prevence návykových látek.

6. Cílové skupiny

6.1. Žáci

- Prohlubovat dovednosti, jak chránit své zdraví.
- Rozvíjet sociální dovednosti, komunikaci.
- Naučit se zvládat konflikty a stresové situace.
- Zlepšit sebeovládání.
- Naučit se umět odmítnout návykové látky.

6.2. Rodiče

- Posílit komunikaci mezi školou a rodiči.
- Zvýšit vzájemnou důvěru mezi školou a rodiči.

- Nastolit při řešení konfliktů konstruktivní atmosféru.
- Posílit informovanost rodičů v oblasti prevence návykových látek.

6.3. Pedagogové

- Začlenit témata prevence do výuky jednotlivých předmětů.
- Včas rozpoznat rizikové projevy chování a umět je včas a efektivně řešit.

7. Realizace Školního preventivního programu

7.1. Žáci

- V rámci běžné výuky, nejčastěji v hodinách prvouky, výchovy k občanství a výchovy ke zdraví, chemie, přírodovědy a přírodopisu, českého i cizího jazyka, vlastivědy a zeměpisu, dějepisu, tělesné výchovy.
- Dle potřeby v třídnických hodinách.
- Volba vhodných metod práce – rozhovor, experimentování, objevování, hra, napodobování, předvádění, pozorování apod.
- Volba vhodných forem práce – skupinová práce, práce ve dvojicích, samostatná práce.
- Využití schránky důvěry.
- Účast nebo aktivní zapojení do různých akcí:
 - adaptační kurzy
 - sportovní, vědomostní, výtvarné a hudební soutěže
 - sportovní akce pro děti a jejich rodiče - OVOV
 - besedy a aktivity s Městskou policií Hradec Králové a Policií ČR
 - sběr papíru, kaštanů, žaludů, pomerančové a citronové kůry
 - Dny otevřených dveří
 - projektové dny
 - preventivní přednášky a besedy
 - exkurze a školní výlety
 - slavnostní zápis do prvních tříd
 - návštěvy divadelních představení
 - školní akademie
 - Vánoční jarmark
 - kurzy plavání, sebeobrany, lyžařský výcvikový kurz, branný kurz
 - zapojení v kroužcích
 - návštěvy v knihovně
 - aktivity ve školní družině
 - slavnostní rozloučení s žáky devátých tříd

- příprava žáků na přijímací zkoušky
- další akce jsou během školního roku zařazeny podle aktuální nabídky.

7.2. Rodiče

- Účast na třídních schůzkách, komunikace s třídním učitelem a se všemi pedagogy, využití školního poradenského pracoviště.
- Účast na akcích pro rodiče pořádaných školou.
- Možnost konzultací s výchovným poradcem, metodikem prevence, školním psychologem, speciálním pedagogem.

7.3. Pedagogové

- DVPP v oblasti práce s třídním kolektivem.
- DVPP v oblasti prevence rizikového chování.
- Účast na setkáních se školním poradenským pracovištěm, seznámení s metodickými materiály metodika prevence a výchovného poradce.
- Výuka podle ŠVP, ve kterém jsou zahrnuta témata specifické prevence.
- Podíl na realizaci specifické i nespecifické prevence ve škole.

8. Evaluace

Školní metodik prevence využije ke zhodnocení následující zdroje:

- Rozhovory s třídními učiteli (hodnocení programů žáky v třídnických hodinách, hodnocení rodičů na třídních schůzkách).
- Rozhovory s ostatními vyučujícími (slohové práce žáků v českém jazyce, diskuze o programech v hodinách výchovy k občanství a ke zdraví apod.).
- Zápisy ze schůzek školního poradenského pracoviště a podkladů pro pedagogickou radu (jednání s třídními učiteli, jednání s rodiči, řešení konfliktů, četnost výskytu rizikového chování, kázeňská opatření).
- Záznamy výchovného poradce, metodika prevence, školního psychologa a speciálního pedagoga.
- Schránka důvěry, rozhovory s žáky.
- Ankety, dotazníky.
- Tabulka Monitoring žáků ohrožených školním neúspěchem.

S výsledky hodnocení budou seznámeni pedagogové na pedagogické radě, vedení školy, rodiče na třídních schůzkách a žáci na třídnických hodinách.

9. Kontaktní adresy

Centrum prevence a metodické podpory, vedoucí pracoviště, psycholog:

Mgr. Bc. Jitka Musilová, DiS. 495 265 423, 606 082 588

email: j.musilova@prevencekhk.cz

Krajská koordinátorka prevence:

Mgr. Jana Hrnčířová, 495 817 359

email: jhrncirova@kr-kralovehradecky.cz

Policie ČR, KŘP KHK, preventistka pro Královéhradecko:

por. Bc. Leona Špičánová, 974 527 207 mobil 602 160 308

email: leona.spicanova@pcr.cz

Policie ČR, KŘP KHK, tisková mluvčí pro Královéhradecko:

por. Bc. Iva Kormošová, 974 526 207, email: iva.kormosova@pcr.cz

Městská policie HK, vedoucí oddělení prevence kriminality:

Eva Kněžourová, +420 495 707 927, email: eva.knezourova@mmhk.cz

Kurátoři pro děti a mládež:

Mgr. Romana Jančíková, 495 707 368, 725 853 851

email: romana.jancikova@mmhk.cz

Mgr. Ivana Jeníková, 495 707 337, 702 121 139

email: Ivana.Jenikova@mmhk.cz

PPP A SPC Královéhradeckého, ředitelka poradny:

Mgr. Soňa Holá, 777 831 666, email: reditelka@pppkhk.cz

ŠPP Mozaika HK, vedoucí pracoviště:

Mgr. Jana Macková, 606 613 455, 606 613 450, 495 407 156

email: mackova@sppmozaika.cz

PPP HK, vedoucí pracoviště, psycholog:

PhDr. Kristýna Červená, 495 265 423

email: k.cervena@ppphk.cz

Linka bezpečí: 116 111

10. Závěr

Školní preventivní program je zpracován tak, abychom ve spolupráci s rodiči a dalšími institucemi budovali zdravé sebepojetí a sebeprosazování dětí. Stejně tak podporovali vhodné způsoby trávení volného času dětí. Zároveň má systematicky posilovat pozitivní sociální klima školy a třídy zapojením všech učitelů, žáků i rodičů, s důrazem na posílení komunikace mezi školou a rodiči. V neposlední řadě slouží školní preventivní program k předcházení rizikového chování a účinného řešení již vzniklých náročných situací.

11. Přílohy

11.1. Školní program proti šikaně

11.2. Strategie předcházení školní neúspěšnosti

11.3. Školní program proti kyberšikaně

11.4. Strategie školy při výskytu a užívání tabákových výrobků, elektronických cigaret a nikotinových sáčků